

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12C/61/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116206092
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ivanko
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2016:6116206092.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica pred sudcom JUDr. Danielom Ivankom v právnej veci navrhovateľa O. Q., L. XX. XX. XXXX, J. Š. XX, XXX XX L., Š. M. D. O., zastúpeného Advokátska kancelária STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o. so sídlom Farská 25, 949 01 Nitra, IČO: 36 856 282, proti odporcovi Banskobystrický samosprávny kraj so sídlom Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 37 828 100, o zaplatenie 21 228,00 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi 21 228,00 eur a nahradiť trovy konania vo výške 1 274,00 eur za zaplatený súdny poplatok a vo výške 1 981,32 eura za zastúpenie advokátom, zástupcovi navrhovateľa, v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Návrh v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1 769,00 eura od 01. 04. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 05. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 06. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 07. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 08. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 09. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 10. 10. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 11. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 12. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 01. 2016 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 02. 2016 do zaplatenia a zo sumy 1 769,00 eura od 01. 03. 2016 do zaplatenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 06. 04. 2016 domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 21 228,00 eur s príslušenstvom. Návrh odôvodnil tým, že je v celosti vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Banská Štiavnica. Na časti uvedených nehnuteľnostiach je postavená cesta (pôvodne štátna cesta) II/524 vo vlastníctve odporcu, ktorú nadobudol na základe zákona č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov. V zmysle tohto zákona sa odporca stal vlastníkom cesty, avšak pozemky pod stavbami zostali majetkovoprávne nevysporiadané. Celková výmera pozemkov vo vlastníctve navrhovateľa pod cestou predstavuje 17 544 m². Táto skutočnosť nie je medzi účastníkmi konania sporná a bola už preukázaná v konaniach, ktoré predchádzali tomuto konaniu. Navrhovateľ uviedol, že od začiatku trvania právneho vzťahu navrhoval odporcovi všetky možnosti dohody t. j. uzatvorenie zámennej zmluvy, vyplatenie finančnej náhrady (prevod pozemku do vlastníctva odporcu), prípadne platenie úhrady za užívanie. Odporca so žiadnym spôsobom uzatvorenia dohody nesúhlasil. Nakoľko podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky je vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu, z čoho vyplýva, že žiadne nútené obmedzenie vlastníckeho práva vyplývajúce z čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky nie je zriadené bezodplatne. Navrhovateľ už z tohto právneho titulu podal návrh o zaplatenie 44 225,00 eur s príslušenstvom za obdobie od 01. 02. 2011 do 28. 02. 2013, kde bol odporca súdom zaviazaný zaplatiť istinu a príslušenstvo v konaní vedenom pod sp.

zn. 20C/63/2013. O nároku navrhovateľa za obdobie od 01. 03. 2013 do 28. 02. 2015 rozhodol Okresný súd Banská Bystrica v konaní sp. zn. 20C/96/2015 taktiež právoplatným rozsudkom, v ktorom návrhu navrhovateľa vyhovel. Súd sa v týchto konaniach riadil právnym názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/687/2013, v ktorom tento odvolací súd riešil otázku základu návrhu t. j. nároku navrhovateľa za odporcom užívané pozemky pod cestou a vyslovil názor, že ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. nerieši právny stav zo zákona vzniknutého vecného bremena do pozemkových úprav, keď obmedzuje vlastníkov pozemkov a nerieši náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva. Navrhovateľ si dal vypracovať znalecký posudok za účelom stanovenia priemernej náhrady za užívanie uvedených nehnuteľností, pričom táto suma bola vyčíslená na 21 228,00 eur/rok. Táto suma zodpovedá ročnému nájomnému, ktoré by prislúchalo navrhovateľovi v prípade uzatvorenia zmluvy o nájme. Uvedený znalecký posudok č. 33/2012 je súčasťou spisu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/63/2013. Navrhovateľ sa návrhom domáha zaplata sumy 21 228,00 eura za užívanie pozemkov v jeho vlastníctve za obdobie od 01. 03. 2015 do 29. 02. 2016. Na základe uvedeného navrhovateľ navrhol, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť mu sumu 21 228,00 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1 769,00 eura od 01. 04. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 05. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 06. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 07. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 08. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 09. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 10. 10. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 11. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 12. 2015 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 01. 2016 do zaplata, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 02. 2016 do zaplata a zo sumy 1 769,00 eura od 01. 03. 2016 do zaplata a nahradí trovy konania v sume 2 182,92 eura pozostávajúce zo zaplata súdneho poplatku vo výške 1 274,00 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 908,92 eura (2 úkony á 370,14 eura + 2 x 8,58 eura + 20 % DPH t. j. 151,48 eura) na účet právneho zástupcu navrhovateľa v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

K podanému návrhu sa vyjadril odporca, ktorý uviedol, že s návrhom nesúhlasí a nárok navrhovateľa v plnom rozsahu neuznáva. Uviedol, že delimitáciou štátneho majetku prevzal odporca do svojho vlastníctva cesty II. a III. triedy nachádzajúce sa na jeho území ako stavby a vysporiadané pozemky pod nimi. Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve samosprávnych krajov, ktoré na nich prešli podľa osobitných predpisov z majetku štátu rieši zákon č. 66/2009 Z. z. v niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom vysporiadaní pozemkov ako lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 66/2009 Z. z. pre uplatnenie jednotlivých možností vysporiadavania pozemkov vzniklo v prospech odporcu k častiam pozemkov navrhovateľa pod predmetnou cestou odporcu právo zodpovedajúce vecnému bremenu dňom 01. 07. 2009 priamo zo zákona vo verejnom záujme, a to na dobu určitú, t. j. do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Vecné bremeno vzniklo odo dňa účinnosti zákona t. j. dňom 01. 07. 2009, vecné bremená zriadené na základe zákona majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Ich režim však nie je úplne totožný s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadia špeciálnou úpravou právnych predpisov. Pokiaľ tieto špeciálne právne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou úpravou podľa hmotnoprávných ustanovení Občianskeho zákonníka. Nakoľko k vzniku vecného bremena došlo zo zákona, nie je možné hovoriť o odplatnom alebo bezplatnom riadení vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká k veci a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Takáto finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová a nemá teda charakter opakujúceho sa plnenia. Tento nárok je iba jeden a má ho len ten vlastník zaťaženého pozemku, ktorý túto nehnuteľnosť vlastnil už v čase vzniku vecného bremena, teda k účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. pričom tento nárok stratil prevodom vlastníctva dotknutých pozemkov na iný subjekt. V tejto súvislosti odporca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 49/2014 zo dňa 14. 04. 2016, ktorý síce pojednával o vecnom bremene v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z., avšak na základe podobnosti jednotlivých nárokov ho možno analogicky použiť. Podľa odporcu je zrejmé, že dňom účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo na daných pozemkoch navrhovateľa pod cestou vo vlastníctve odporcu zákonné vecné bremeno vo verejnom záujme, avšak vzhľadom na to, že zákon nijako nerieši problematiku náhrady za obmedzenie užívania pozemku vo verejnom záujme, resp. (bez)odplatnosť za zriadenie zákonného vecného bremena vo verejnom záujme, je možné vychádzať aj z extenzívneho výkladu zákona č. 182/1993 Z. z. a tiež zákonov o energetike, podľa ktorých má vlastník obmedzený pri obvyklom užívaní nehnuteľnosti nárok na primeranú jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania jeho nehnuteľnosti vo verejnom záujme. Navrhovateľ uvádza, že sa vlastníkom predmetných pozemkov pod cestou vo vlastníctve odporcu stal postupne v roku 2010. Na základe uvedeného je

nesporné, že vtedajší vlastní, prípadne vlastníci predmetných pozemkov, na ktorých častiach sa cesta vo vlastníctve odporcu nachádza sa ako aktívne legitimovaný mohol dožadovať uhradenia primeranej finančnej náhrady za vznik vecného bremena, nakoľko v čase vzniku vecného bremena bol vlastníkom predmetných nehnuteľností pozemkov, avšak navrhovateľ, ktorý dotknuté pozemky nadobudol už aj so spomínaných zákonným vecným bremenom nie je aktívne legitimovaný v predmetnom konaní. Predmetný zákon rieši situáciu, že proces usporiadania vlastníctva pozemkov pod stavbami môže územná samospráva realizovať formou zámennej zmluvy a ak nebudú pozemky usporiadané zámennou zmluvou, usporia sa ich vlastníctvo pozemkov prostredníctvom pozemkových úprav podľa zákona č. 330/1991 Zb. Dňa 22. 11. 2012 odporca podal na vtedajšom Obvodnom pozemkovom úrade v Žiari nad Hronom žiadosť o vykonanie pozemkových úprav v katastrálnom území Banská Štiavnica za účelom vysporiadania pozemku formou jednoduchých pozemkových úprav. Na čo bolo odporcovi podaním zo dňa 17. 03. 2014 oznámené, že pozemkové úpravy nespĺňajú kritéria úspešnosti prípravného konania a že povolenie jednoduchých pozemkových úprav by bolo hospodársky neúčelné, nakoľko o vykonanie pozemkových úprav formou jednoduchých pozemkových úprav neprejavil v prípravnom konaní záujem dostatočný počet účastníkov konania - vlastníkov pozemkov. Z vyššie uvedeného vyplýva, že na pozemkoch navrhovateľa, na ktorých častiach sa nachádza cesta odporcu vzniklo na základe zákona č. 66/2009 Z. z. dňa 01. 07. 2009 vecné bremeno. Nárok na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva dotknutých pozemkov vzniklo tomu vlastníkovi, ktorý dotknuté pozemky vlastnil v čase vzniku vecného bremena, pričom navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo dotknutých pozemkov až v roku 2010. Navyše odporca podal dňa 22. 11. 2012 žiadosť o vykonanie pozemkových úprav, čím sa začalo konanie o pozemkových úpravách, ktorého účelom je vysporiadanie pozemkov pod cestami vo vlastníctve samosprávneho kraja. V prípade, ak by súd nárok na primeranú náhradu obmedzenia vlastníckeho práva k dotknutým pozemkom navrhovateľovi priznal, došlo by k duplicitnému uspokojovaniu nároku navrhovateľa, keďže pod zriadením vecného bremena by navrhovateľ dostal primeranú finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva a po pozemkových úpravách by mohol dostať náhradný pozemok. Navyše v tomto konaní je nepochybné, že nárok na primeranú finančnú náhradu za takéto obmedzenie vlastníckeho práva je jednorazový, pričom navrhovateľ sa dožaduje opakovaného plnenia opierajúce sa o starý neobjektívny znalecký posudok vzťahujúci sa na celú výmeru pozemku odhliadnuc od toho, že zákon č. 66/2009 Z. z. priznáva nárok na náhradu za zriadenie zákonného vecného bremena len tomu vlastníkovi pozemkov pod stavbou vo vlastníctve obce alebo VÚC, ktorý daný pozemok vlastnil v čase vzniku vecného bremena. Odporca tiež nesúhlasil s uplatnenou výškou úroku z omeškania. Na základe uvedeného navrhol návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietnuť.

K podanému vyjadreniu odporcu sa vyjadril navrhovateľ, ktorý uviedol, že o rovnakom nároku za predchádzajúce časové obdobie rozhodoval už Okresný súd Banská Bystrica v konaní 20C/63/2013, pričom v tomto konaní Krajský súd v Banskej Bystrici zaujal právny názor, že napriek existencii zákonného vecného bremena zo znenia zákona explicitne nevyplýva, že sa tak má jednať o bezoplatné zriadenie vecného bremena, a preto je možné požadovať za neho finančnú náhradu. Keďže aj zákon č. 66/2009 Z. z. rieši poskytnutie vyrovnania za pozemky podliehajúce pozemkovým úpravám rovnako, ako zákon č. 330/1991 Zb. z nároku na toto vyrovnanie bez ohľadu na to, či vlastníkovi pozemku bola poskytnutá jednorazová náhrada za zákonné vecné bremeno, nemôže ísť nikdy o duplicitu uspokojovania nárokov. Odporca opomenul uviesť, že od 17. 03. 2014, teda odkedy sa dozvedel o výsledku prípravného konania o začatie jednoduchých pozemkových úprav, neurobil absolútne žiadne kroky smerujúce k poskytnutiu vyrovnania jemu ako vlastníkovi pozemku, pričom pozemkové úpravy sa môžu vykonať len na žiadosť vlastníka stavby. Ak nebolo povolené vykonanie jednoduchých pozemkových úprav, bol odporca povinný pokračovať buď podľa § 2 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. tak, že navrhovateľovi mohol zámennou zmluvou poskytnúť náhradný pozemok, o čo bol aj žiadaný, alebo mal požiadať o vykonanie pozemkových úprav tak, aby bolo začaté konanie o pozemkových úpravách podľa § 9 zákona č. 330/1991 Zb. a v takom prípade by mohlo dôjsť k uspokojeniu navrhovateľa podľa § 11 ods. 24 zákona č. 339/1991 Zb., pretože by Slovenský pozemkový fond alebo správca cestnej komunikácie mohol navrhovateľovi poskytnúť iný pozemok vo vlastníctve štátu alebo vyrovnanie v peniazoch. Je zrejmé, že napriek skutočnosti, že navrhovateľ sa už šesť rokov domáha voči odporcovi uspokojovania nárokov, ku ktorým je povinný aj podľa zákona č. 66/2009 Z. z., odporca v tomto smere nevykonal nič a snaží sa zneužiť absenciu časového limitu pre uspokojenie nárokov. Na základe uvedeného navrhol, aby súd návrhu v celom rozsahu vyhovel.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 28. 06. 016, na ktorom po vykonanom dokazovaní listinami predloženými v spise a v pripojených spisoch Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/63/2013 a sp. zn. 20C/96/2015 zistil nasledovný skutkový stav: navrhovateľ je vlastníkom pozemkov v katastrálnom území Banská Štiavnica zapísaných na B. Č.. XXXX G. T. Ú. J. Š., L. T. I. A.Á. Q. W.. P. E. E. M.. L. G. O. Q. R. L. T. C. Č.. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/X E. T. Ú. J. Š. vo vlastníctve navrhovateľa bolo podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. zriadené vecné bremeno na nehnuteľnostiach v prospech oprávneného, odporcu, Banskobystrického samosprávneho kraja. Navrhovateľovi bola priznaná náhrada za zriadené vecné bremeno za užívanie jeho pozemkov vo výške 44 225,00 eura za obdobie od 01. 02. 2011 do 28. 02. 2013 v rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/63/2013-158 zo dňa 22. 10. 2015. Za obdobie od 01. 03. 2013 do 28. 02. 2015 bola navrhovateľovi priznaná náhrada vo výške 42 456,00 eura rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/96/2015-91 zo dňa 22. 10. 2015. Odporca právny vzťah s navrhovateľom iným spôsobom nevysporiadal, keď k vyporiadaniu vlastníckeho práva pod cestou II. triedy v jeho vlastníctve nedošlo a to ani zámenou pozemkov, ani prostredníctvom pozemkových úprav. Krajský súd rozsudkom č. k. 12Co/687/2013-133 zo dňa 07. 05. 2015 vo veci uplatňovanej náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno v období od 01. 02. 2011 do 28. 02. 2013 uviedol, že ust. § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. nerieši právny stav zo zákona vzniknutého vecného bremena do pozemkových úprav, keď obmedzuje len vlastníka pozemku a nerieši náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, čo je v rozpore s Ústavou SR a zákonom. Podľa znaleckého posudku znalca W.. G. C., X. E. M. D., M. M. Y. L. Č.. XX/XXXX X. K. XX. XX. XXXX L. G. G.. Č.. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/X E. T. Ú. J. Š. predstavuje na rok spolu 21 228,24 eura.

Podľa článku 20 ods. 4 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „Ústava“), vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa § 128 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“), ak nemá vlastníak stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, 10) ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z., vlastníak pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

Podľa § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP), aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zaviazania odporcu zaplatiť mu sumu 21 228,00 eura z dôvodu zo zákona zriadeného vecného bremena na jeho pozemkoch v prospech odporcu, za obdobie od 01. 02. 2011 do 28. 02. 2013. Medzi stranami nebol sporný rozsah vecného bremena, spornou bola skutočnosť, či zákonné vecné bremeno je odplatné alebo bezodplatné a či náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva patrí len prvému vlastníkovi takto zaťažených pozemkov.

Súd dospel k záveru, že zákon č. 66/2009 Z. z. je zákonom, predpokladaným ustanovením § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje vznik vecných bremien. Súčasťou takejto úpravy je aj následok len evidenčného zapisovania okolností vzniku vecných bremien a im zodpovedajúcich práv v katastri nehnuteľností. Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vyplýva, že zo zákona bolo zriadené v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, pričom zákon odkazuje na ustanovenia § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Ani z citovaných ustanovení nevyplýva, či sa vecné bremená zriaďujú za odplatu. V ustanovení § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka je upravený vznik vecných bremien, ktoré vznikajú na základe písomnej zmluvy, závetu, rozhodnutia príslušného orgánu alebo zo zákona. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe (R 19/02), ak zmluva o zriadení vecného bremena neobsahuje žiadny údaj o platnosti tohto práva, platí, že vecné bremeno bolo dojednané bezodplatne. Z uvedeného vyplýva, že odplatu je možné považovať aj za zriadenie vecného bremena na základe písomnej zmluvy. V prípade, pokiaľ zo znenia zákona explicitne nevyplýva, že sa má jednať o bezodplatné zriadenie vecného bremena, je možné považovať za neho finančnú náhradu. V súvislosti s citovaným článkom 20 ods. 4 Ústavy a § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka by výklad ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. bol v rozpore so základnou zásadou, že nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a za primeranú náhradu zvlášť za situácie, ak z citovaného ust. § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. vyplýva dočasnosť takéhoto obmedzenia výkonu vlastníckeho práva, ale absentuje doba dokedy je povinný subjekt dať podnet na pozemkové úpravy, prípadne zmluvne dojednať iné, právo ktoré zákon tiež nijako nešpecifikuje. Na základe uvedeného má súd za to, že nárok navrhovateľa je v celom rozsahu daný, keď zákonom zriadené vecné bremeno je obmedzením vlastníckeho práva, ktoré je možné iba za primeranú náhradu. Takáto náhrada za vecné bremeno v období od 01. 03. 2015 do 29. 02. 2016 navrhovateľovi odporcom poskytnutá nebola.

Súd sa nestotožnil s obranou odporcu, podľa ktorej vecné bremená zriadené na základe zákona majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Výklad právnych noriem totiž musí byť v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ktorá jednoznačne stanovuje, že nútené obmedzenie vlastníckeho práva, ku ktorému dochádza aj zriadením zákonného vecného bremena, je možné len a jedine za primeranú náhradu. Poskytnutie takejto náhrady odporca nijakým spôsobom nepreukázal.

Súd sa stotožnil s obranou odporcu, že predmetné vecné právo vzniká k veci a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku. Nestotožnil sa však s názorom, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá teda charakter opakujúceho sa plnenia. Súd sa vôbec nestotožnil v tejto časti s argumentáciou odporcu, nakoľko pokiaľ by sa malo jednať o jednorazovú náhradu za zákonom zriadené vecné bremeno, ktorá by možná bola, potom nie je na mieste zákonná úprava, ktorá výslovne predpokladá iba dočasný charakter tohto vecného bremena (§ 4 ods. 2 zákona č. 66/2009). Právna úprava predpokladá usporiadanie vlastníckeho práva k pozemkom pod cestami, resp. delimitovanému majetku na obce a VÚC, len do času, kým nedôjde k jeho vyporiadaniu zámenou alebo pozemkovými úpravami. Práve vzhľadom na zo zákona predpokladanú dočasnosť vecného bremena je zrejmé, že sa vôbec nejedná o jednorazový charakter náhrady za zriadené vecné bremeno zo zákona. O jednorazovej náhrade by bolo možné uvažovať v prípade, ak by zákonné vecné bremeno bolo zriadené na trvalo, teda bez časového obmedzenia,

Poukaz odporcu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 49/2014 zo dňa 14. 04. 2016 považuje súd za nenáležitý, nemajúci vzťah k prejednávanej veci, nakoľko predmetné rozhodnutie vychádza z odlišného skutkového a predovšetkým právneho stavu veci, keď vo veci bol aplikovaný odlišný právny predpis regulujúci celkom odlišný okruh spoločenských vzťahov (v súvislosti s vlastníctvom bytov a nebytových priestorov).

Skutočnosť, že navrhovateľ nadobudol pozemky už so zákonným vecným bremenom nie je dôvodom na to, aby mu za z neho vyplývajúce obmedzenia nemala byť poskytnutá primeraná náhrada. Uvedený záver by bolo možné za určitých okolností prijať vtedy, ak by pri prvom zriadení trvalého (nie dočasného)

zákonného vecného bremena bola tomuto vlastníkovi vyplatená náhrada za trvalé zriadenie vecného bremena, k čomu však nedošlo. K uvedenému ani nemohlo dôjsť vzhľadom na to, že zákonná úprava predpokladá len dočasnosť zriadeného vecného bremena zo zákona. Poukaz na neuskutočnenie pozemkových úprav nemá vplyv na predmet tohto konania, nakoľko je zrejmé, že k zániku vecného bremena vzniknutého na pozemkoch navrhovateľa zo zákonom predpokladaného dôvodu nedošlo.

Na základe uvedeného tak súd mal preukázaný nárok navrhovateľa na peňažné plnenie vyplývajúce z obmedzenia jeho vlastníckeho práva zriadeným vecným bremenom na jeho pozemkoch v prospech odporcu zo zákona, ktoré predstavuje Ústavou (čl. 20 ods. 4) a zákonom (§ 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka) predpokladanú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva. K navrhovateľom uplatnenej výške peňažnej náhrady súd uvádza, že navrhovateľ preukázal predloženým znaleckým posudkom, ktorý je súčasťou spisu sp. zn. 20C/63/2013 výšku odplaty, ktorú by mohol navrhovateľ obdržať v prípade, ak by nebolo jeho vlastnícke právo obmedzené, pričom odporca nepredložil, ani neoznačil žiadny dôkaz na preukázanie svojich tvrdení o tom, že tento znalecký posudok sa má vzťahovať na celú výmeru pozemku a že by sa malo jednať o starý, neobjektívny znalecký posudok. Navrhovateľ žaloval sumu, odôvodnil ju predloženým znaleckým posudkom, pričom odporca okrem svojich tvrdení ohľadne časovej neaktuálnosti a neobjektívnosti znaleckého posudku žiadne dôkazy na jeho nepoužiteľnosť v tomto konaní nepredložil a nepreukázal. Súd preto pri výške odplaty za zriadené vecné bremeno zo zákona vychádzal z predloženého znaleckého posudku.

Na základe uvedeného súd podanému návrhu navrhovateľa v časti vyhovel a odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 21 228,00 eur, ktorá predstavuje primeranú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva, zo zákona zriadeným vecným bremenom v prospech odporcu, za obdobie od 01. 03. 2015 do 29. 02. 2016.

V súvislosti s uplatňovaným úrokom z omeškania sa súd nestotožnil s uplatňovaným úrokom z omeškania tak, ako ho predložil navrhovateľ, teda v mesačných periodicitách. Ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno aplikovať na všetky právne vzťahy, ku ktorým dochádza, keď predpokladá omeškanie dlžníka s plnením peňažného dlhu, predovšetkým v peňažno-záväzkových vzťahoch. V danom prípade bola predmetom nároku náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva navrhovateľa odporcom z dôvodu zákonom zriadeného vecného bremena. Náhrada predpokladaná Ústavou a Občianskym zákonníkom nemusí mať vždy charakter peňažného plnenia (toto požadoval navrhovateľ). Uplatňovaný nárok nie je ani nárokom z bezdôvodného obohatenia či náhradou škody, ku ktorým súdna prax uviedla, že úrok z omeškania na základe ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka požadovať možno. Súd sa nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa o tom, že odporca je v omeškaní už od zriadenia vecného bremena zo zákona, teda neustále. Ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno bez ďalšieho uplatniť aj na nároky vyplývajúce z povinnosti oprávnenej osoby pri nútenom obmedzení vlastníckeho práva poskytnúť povinnej (obmedzenej) osobe primeranú náhradu. O omeškaní by bolo možné v abstraktnej rovine uvažovať nanajvýš vtedy, keď by bolo zrejmé, akú formu náhrady povinná osoba požaduje, teda v danom prípade existenciu kvalifikovanej výzvy. Nakoľko existenciu takýchto výziev navrhovateľ v návrhu nepreukázal, pričom súd je návrhom viazaný a nieje povinný vykonávať dokazovanie na preukázanie skutočností od ktorých navrhovateľ odvodzuje svoj nárok, súd návrh v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1 769,00 eura od 01. 04. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 05. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 06. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 07. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 08. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 09. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 10. 10. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 11. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 12. 2015 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 01. 2016 do zaplatenia, zo sumy 1 769,00 eura od 01. 02. 2016 do zaplatenia a zo sumy 1 769,00 eura od 01. 03. 2016 do zaplatenia zamietol.

Navrhovateľ mal neúspech v pomerne nepatrnej časti uplatnených úrokov z omeškania, čím mu podľa § 142 ods. 3 OSP vznikol nárok na náhradu trov konania, ktorú si uplatnil vo výške 1 274,00 eur za zaplatený súdny poplatok a vo výške 1 981,32 eura za zastúpenie advokátom. Súd preto o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 OSP tak, že zaviazal na ich úhradu vo výške 1274,00 eur za zaplatený súdny poplatok a vo výške 1 981,32 eura za zastúpenie advokátom v plnej výške odporcu.

Z trov zastúpenia advokátom predstavuje priznaná odmena 1 480,56 eura (4 x 370,14 eura) podľa § 10 ods. 1 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláška) za štyri vykonané úkony právnej služby (základ pre výpočet odmeny predstavuje suma 21 228,00 eur) podľa § 13 ods. 1 písm. a) vyhlášky - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podľa písm. c) vyhlášky - písomné podanie návrhu na súd 01. 04. 016, podľa písm. c) vyhlášky - písomné vyjadrenie k vyjadreniu protistrany dňa 23. 06. 2016 a podľa písm. d) vyhlášky - účasť na pojednávaní dňa 28. 06. 2016, náhrada hotových výdavkov predstavuje 34,32 eura (4 x 8,58 eura) podľa § 16 ods. 3 vyhlášky, náhrada za stratu času za 6 začatých polhodín cestou zo sídla zástupcu navrhovateľa na miesto pojednávania a späť predstavuje 85,80 eura (6 x 14,30 eura) podľa § 17 ods. 1 vyhlášky, náhrada za cestovné zo sídla zástupcu navrhovateľa, Nitra, na miesto pojednávania, Banská Bystrica a späť, spolu 236 km, pri cene pohonných hmôt 1,08 eura za 1 liter a priemernej spotrebe 6,8 litra na 100 km a základnej náhrade 0,183 eura za 1 km predstavuje 60,51 eura podľa § 16 ods. 4 vyhlášky a daň z pridanej hodnoty (neuplatnená pri náhrade za cestovné) predstavuje 320,13 eura (základ dane 1 600,68 eura) podľa § 18 ods. 3 vyhlášky.